

**I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
IM. TADEUSZA KOŚCIUSZKI
W ŁUKOWIE**

PROGRAM WYCHOWAWCZO PROFILAKTYCZNY

Uchwała Rady Rodziców z dnia 25 września 2017 r.

Obowiązuje od 26 września 2017 r.

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny I Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki w Łukowie

Zatem szczęśliwy jest ten, kto ma należyte rozeznanie wartości, szczęśliwy jest ten, kto się czuje zadowolony z rzeczywistości bieżącej, niezależnie od tego, jaka ta rzeczywistość, szczęśliwy jest ten, komu drogie jest to, co naprawdę posiada, szczęśliwy jest ten, komu każde położenie i warunki zaleca rozum.

Seneca, *De vita beata*.VI

I. PODSTAWA PRAWNA:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. z 1997r. nr 78, poz. 483ze zm.),
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989r. (Dz. U. z 1991r. nr 120, poz. 526).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz. U. z 2017 r. poz. 1189 ze zm.),
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.),
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach, placówkach (Dz. U. poz. 532 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U., poz. 1113 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznych przedszkoli oraz publicznych szkół (Dz. U. Nr 61, poz. 624 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. 2012 Nr 0, poz.977 ze zm.),
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. 199 Nr 111 poz. 535 ze zm.),
- Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 1982 Nr 35 poz. 230 ze zm.),
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 783),
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 957),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493),

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r. poz. 1249),
- Statut I Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki w Łukowie (uchwała Rady Pedagogicznej z dnia 18 czerwca 2009 r. ze zm.).

II. WSTĘP

Treści szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły i wewnątrzszkolnym systemem oceniania. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. **Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej.** Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej.

III. MISJA SZKOŁY

Głównym celem I Liceum Ogólnokształcącym im. Tadeusza Kościuszki Łukowie jest systematyczna troska o to, aby ta placówka oświatowa była instytucją nowoczesną, która będzie:

- wspomagać rozwój osobowy ucznia we wszystkich wymiarach: intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym i duchowym;
- uświadamiać uczniom cel nauki szkolnej, sens ich wysiłku, który ma służyć lepszemu przygotowaniu do podjęcia dalszej nauki czy pracy zawodowej oraz czynnemu udziałowi w życiu publicznym, uczyć szacunku dla dobra wspólnego jako podstawy do życia społecznego;
- kształtować szlachetne postawy życiowe, humanizm, szacunek dla drugiego człowieka;
- kształtować postawy prorodzinne i prozdrowotne;
- w nauczaniu i wychowaniu respektować ogólnie przyjęty system wartości, dbałość o kulturę języka ojczystego, wyrabianie wrażliwości społecznej, wyrabianie nawyków dbania o własny rozwój fizyczny, zdrowie, higienę psychiczną i właściwą organizację czasu wolnego.

Należy dążyć do tego, aby absolwent Liceum był człowiekiem dobrym, mądrym i zdrowym na wzór starożytnego greckiego ideału człowieka kalos i kaghatos. Człowiekiem rozumiejącym swoją współodpowiedzialność za dobro wspólnoty, w której uczestniczy, wyposażony w wiedzę i umiejętności pozwalające mu na jak najlepszy wynik maturalny, co skutecznie pomoże mu w konkurencji o indeks wyższej uczelni bądź na rynku pracy. Ponadto powinien w czasie edukacji w szkole rozwijać się wszechstronnie w celu wzbogacania swojej osobowości. I Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki w Łukowie winno być instytucją demokratyczną, pielęgnującą swoje najszlachetniejsze bardzo bogate tradycje, w której będzie zawsze miejsce dla tolerancji, szacunku dla nauki oraz wzajemnego poszanowania.

IV. SYLWETKA ABSOLWENTA

Uczeń I Liceum Ogólnokształcącego kultywuje wartości reprezentowane przez Patrona Szkoły - Tadeusza Kościuszkę. Jednocześnie ma świadomość ich głębokiej zgodności z ideami wynikającymi z przynależności do wspólnoty europejskiej, kierującej się zasadami kultury śródziemnomorskiej i judeochrześcijańskiej. Najważniejszą z nich jest wolność, prowadząca do wszechstronnego i harmonijnego rozwoju osobowości.

1. Jest wierny zasadom i wyznawanym ideałom. Odważnie ich broni, ale nie zamyka się na inne idee. Jest tolerancyjny ze względu na szacunek dla godności osoby ludzkiej.
2. Szanuje tradycje i język ojczysty. Docenia wartości kultury swojego kraju. Jednocześnie rozwija w sobie wrażliwość. Kieruje się empatią i współczuciem. Ma potrzebę niesienia pomocy słabszym i potrzebującym.
3. Jest świadomym swoich obowiązków patriotą. Zna i rozumie historię swojego kraju i dokonania swojego narodu. Angażuje się w życie społeczne. Pracuje nad własnym rozwojem, mając świadomość bycia członkiem większej wspólnoty. Jest za nią odpowiedzialny.
4. Szanuje ludzi, z którymi się styka. Ceni wysiłki rodziców, wychowawców, nauczycieli i pozostałych pracowników szkoły. Rozumie wartość autorytetów i hierarchii. Cechuje go wysoka kultura osobista.
5. Dbą o swój rozwój intelektualny, emocjonalny, fizyczny i duchowy. Wciąż nabywa nowe umiejętności. Chętnie się uczy. Jest twórczy, niezależny i odważny. Potrzeba uczenia się towarzyszy mu nieustannie. Dbą o zdrowie, unika używek, jest zwolennikiem hasła: „W zdrowym ciele zdrowy duch”.
6. Szanuje mienie szkoły i dorobek materialny jako świadectwo pracy i poświęcenia człowieka. Jest wrażliwy na piękno. Ceni przyrodę i podejmuje działania na rzecz środowiska naturalnego.
7. Jest krytyczny i wymagający. Umie obiektywnie oceniać swoje słabe i silne strony oraz wyciągać wnioski. Wykorzystuje je do pracy nad sobą.

V. ADRESACI PROGRAMU

1. Program skierowany jest do wszystkich uczniów I Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki w Łukowie i dostosowany do potrzeb rozwojowych.
2. Adresatami programu są również rodzice uczniów, nauczyciele, pracownicy administracji i obsługi szkoły oraz lokalna społeczność.

Program wychowawczo - profilaktyczny szkoły dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb naszego środowiska lokalnego i obejmuje wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym.

Program przeznaczony jest do realizacji przez wychowawców klas podczas godzin z wychowawcą we współpracy z nauczycielami wszystkich przedmiotów, pedagogiem, psychologiem, pielęgniarką szkolną i pozostałymi pracownikami szkoły, w zależności od stanu zasobów, potrzeb klasy oraz przy współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym.

VI. DIAGNOZA

Program został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wyników ewaluacji,
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- ewaluacji wcześniejszych działań wychowawczych i profilaktycznych realizowanych w ubiegłych latach,
- wniosków i analiz z pracy zespołów zadaniowych, zespołów przedmiotowych, zespołów wychowawczych,
- analizy dokumentów szkolnych (dzienniki lekcyjne i zajęć pozalekcyjnych, protokoły zespołu wychowawczego, protokoły rad pedagogicznych),
- rozmów i obserwacji uczniów na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych,
- analizy wyników badań ankietowych prowadzonych wśród uczniów, nauczycieli i rodziców I LO,
- analizy wyników ogólnopolskich badań ankietowych,
- rozpoznania problemów i potrzeb uczniów przez nauczycieli, wychowawców, pedagoga i psychologa,
- analizy uwag i propozycji rodziców dotyczących podejmowanych działań profilaktycznych i wychowawczych w szkole.

Zdiagnozowane problemy:

1. Obniżona frekwencja uczniów – wagary, opuszczanie pojedynczych lekcji, spóźnianie się na lekcje.
2. Trudności w nauce, słaba motywacja do nauki, niepowodzenia szkolne.
3. Przypadki używania wulgaryzmów w mowie codziennej.
4. Podejmowanie przez uczniów zachowań ryzykownych:
 - używanie alkoholu, środków psychoaktywnych, papierosów, eksperymentowanie ze środkami zagrażających zdrowiu i życiu (w tym typu e-papieros),
 - podejmowanie prób wczesnej inicjacji seksualnej, przypadki ciąży uczennic,
 - niekontrolowane używanie mediów i Internetu (smartfony, tablety, komputery).
5. Zaburzenia emocjonalne (słaba odporność psychiczna, niska samoocena, słaba odporność na stres, samotność, depresje, zaburzenia odżywiania się, tendencje do samookaleczenia się).
6. Problemy zdrowotne.

VII. CELE PROGRAMU

Głównym celem programu jest zwiększenie skuteczności działań wychowawczych, edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych wśród uczniów, ich rodziców (opiekunów) oraz nauczycieli i pracowników szkoły na rzecz bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego środowiska w szkole.

Szczegółowe cele programu wychowawczo - profilaktycznego:

- dbałość o wszechstronny rozwój ucznia, uwzględniający sferę rozwoju intelektualnego, społecznego, fizycznego, emocjonalnego i duchowego;

- wspieranie uczniów w dążeniu do rozwoju indywidualnego, do rozwoju zdolności, zainteresowań i świadomego stosunku do siebie i innych osób;
- wzmacnianie motywacji uczniów do zdobywania wiedzy i systematycznego uczęszczania na zajęcia lekcyjne;
- wyposażenie uczniów w umiejętności i wiadomości kluczowe, takie jak : umiejętność samokształcenia, komunikacji, empatii, podejmowania decyzji, radzenia sobie ze stresem, korzystania z nowoczesnej technologii;
- kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole;
- budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów, nauczycieli i rodziców;
- wzmacnianie postaw i zachowań społecznie pożądanych, warunkujących odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie;
- dbałość o kulturę zachowania i języka ojczystego;
- kształtowanie humanistycznej i patriotycznej postawy uczniów;
- umożliwianie uczniom podtrzymywania poczucia tożsamości narodowej, religijnej, etnicznej i językowej stosując zasadę wolności i tolerancji;
- wychowanie na świadomych, twórczych i odpowiedzialnych obywateli państwa i Europy;
- promowanie trybu życia zapewniającego zdrowie psychiczne i fizyczne oraz bezpieczeństwo w dorastaniu do dorosłego i odpowiedzialnego życia;
- wyrabianie nawyków dbania o własny rozwój fizyczny, zdrowie, higienę psychiczną i właściwą organizację czasu wolnego;
- kształtowanie postaw odpowiedzialności za zdrowie swoje i innych oraz reagowania na niepożądane zjawiska i zachowania;
- minimalizowanie zagrożeń i zaburzeń zachowania uczniów.

VIII. DZIAŁANIA WYCHOWAWCZE

OBSZAR ROZWOJU SPOŁECZNEGO

Lp.	Zadania szkoły	Formy i sposób realizacji
1.	Kształtowanie postaw patriotyczno-obywatelskich	a. uroczyste przyjęcie uczniów klas pierwszych (ślubowanie, zapoznanie z tradycjami i funkcjonowaniem szkoły, przedstawienie sylwetki patrona – Tadeusza Kościuszki. b. uroczyste apele, happeningi poświęcone tradycji historycznej : <ul style="list-style-type: none"> - rocznica odzyskania niepodległości - Święto Patrona Szkoły Tadeusza Kościuszki, - Narodowy Dzień Pamięci o „Żołnierzach Wyklętych” - rocznica Konstytucji 3 Maja c. udział młodzieży w obchodach upamiętniających wydarzenia historyczne: <ul style="list-style-type: none"> - upamiętnienie zbrodni katyńskiej oraz Polaków pomordowanych na Wschodzie, - rocznica Powstania Styczniowego, d. nauka hymnu szkolnego, e. uczczenie pamięci poległych w czasie wojen uczniów i nauczycieli - składanie kwiatów na grobach i przed tablicami pamięci, f. porządkowanie grobów nauczycieli, żołnierzy i harcerzy na łukowskim cmentarzu, g. organizacja spotkań z parlamentarzystami, a także

		<p>z przedstawicielami samorządu terytorialnego, zwiedzanie sejmu i senatu RP w czasie wycieczek klasowych do Warszawy,</p> <p>h. organizacja projektów edukacyjnych o tematyce patriotyczno-obywatelskiej (min. Młodzi głosują, Maraton Pisania Listów).</p>
2.	Kształtowanie aktywnej postawy wobec problemów środowiska lokalnego	<p>a. udział delegacji szkolnych i klasowych w sesjach samorządu lokalnego,</p> <p>b. działalność młodzieży w wolontariacie szkolnym - paczki dla dzieci z domów dziecka, udział uczniów w kwestach i zbiórkach pieniędzy na rzecz PCK, Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy itp.,</p> <p>c. udział uczniów w akcjach ekologicznych na rzecz środowiska lokalnego,</p> <p>d. organizacja wycieczek turystyczno-krajoznawczych, projektów edukacji ekologicznej,</p> <p>e. dbałość o zieleń na terenie Liceum.</p>
3.	Zapoznanie z podstawowymi założeniami życia społecznego Liceum	<p>a. typowanie do nagród i podziękowań za naukę, pracę społeczną oraz za osiągnięcia w olimpiadach, konkursach i zawodach sportowych,</p> <p>b. zapoznanie z planami organizacji szkolnych, sprawozdania z ich realizacji,</p> <p>c. analiza i respektowania Statutu i regulaminów szkolnych,</p> <p>d. opieka nad Szkolną Izbą Tradycji i wzbogacanie jej zbiorów,</p> <p>e. udział młodzieży w organizacji Jubileuszy Szkoły oraz Zjazdów Absolwentów,</p> <p>f. zachęcanie rodziców do aktywnego udziału we wszelkich formach życia Liceum, np. udział w apelach i uroczystościach szkolnych itp.</p>
4.	Upowszechnianie świadomości prawnej wśród uczniów	<p>a. organizowanie spotkań z prawnikami i studentami prawa na lekcjach wychowawczych, wos itp.,</p> <p>b. spotkania o tematyce prewencyjnej z przedstawicielami KP Policji w Łukowie,</p> <p>c. organizacja apeli dla uczniów klas drugich nt. bezpieczeństwa w ruchu drogowym z udziałem funkcjonariuszy Wydziału Ruchu Drogowego KP Policji w Łukowie,</p> <p>d. udział uczniów w konkursach nt. wiedzy prawnej,</p> <p>e. zapoznawanie uczniów z aktualną sytuacją polityczno-gospodarczą kraju,</p> <p>f. umożliwianie młodzieży dostępu do środków masowego przekazu.</p>
5.	Kształtowanie i pielęgnowanie tradycji szkolnych	<p>a. przygotowanie lekcji wychowawczych: „Patron Szkoły – Tadeusz Kościuszko”,</p> <p>b. organizacja Święta Patrona Szkoły (luty),</p> <p>c. zapoznanie uczniów klas pierwszych ze zbiorami Szkolnej Izby Tradycji (wrzesień/październik),</p> <p>d. opieka nad grobami zmarłych pracowników szkoły,</p> <p>e. udział młodzieży szkolnej w organizacji Zjazdów</p>

		<p>Absolwentów – wspólnie z Towarzystwem Przyjaciół Gimnazjum i I Liceum Ogólnokształcącego im. T. Kościuszki w Łukowie,</p> <p>f. uroczyste pożegnanie maturzystów (czerwiec),</p> <p>g. spotkania okolicznościowe z okazji Dnia Edukacji Narodowej itp. z nauczycielami – emerytami i byłymi pracownikami szkoły,</p> <p>h. msza święta upamiętniająca zmarłych nauczycieli i uczniów szkoły (listopad).</p>
6.	<p>Upowszechnianie form samodzielności i samorządności młodzieży</p>	<p>a. możliwość udziału młodzieży w wybranych fragmentach posiedzeń Rad Pedagogicznych,</p> <p>b. aktywne uczestnictwo przedstawicieli Samorządu Uczniowskiego i innych organizacji w życiu Liceum,</p> <p>c. czuwanie nad przestrzeganiem wewnątrzszkolnych zasad oceniania, regulaminów szkolnych i udział w ich ewaluacji,</p> <p>d. dbałość o estetykę pomieszczeń szkolnych,</p> <p>e. czynny udział poszczególnych klas w organizacji uroczystości, apeli i imprez szkolnych,</p> <p>f. praca nad podnoszeniem wyników w nauce oraz poprawą frekwencji,</p> <p>g. partycypowanie w ocenianiu zachowania i przyznawaniu nagród za działalność społeczną,</p> <p>h. współdecydowanie uczniów o przyznawaniu pomocy materialnej osobom znajdującym się w szczególnie trudnej sytuacji materialnej lub uczniom mieszkającym na terenach wiejskich,</p> <p>i. współpraca organizacji szkolnych i reprezentowanie Liceum w środowisku pozaszkolnym. W Liceum działają następujące organizacje uczniowskie: Samorząd Uczniowski, 5 ŁDW im. F. Koziarza, SK PCK, SK LOP, KSM, Młodzieżowa Rada Internatu, Towarzystwo Polska-Wschód,</p> <p>j. organizacja corocznej wycieczki, jako formy nagrody, dla uczniów wyróżniających się w pracy społecznej na terenie Liceum i środowiska lokalnego,</p> <p>k. wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw (m.in. Młodzieżowi Liderzy w Kościuszcze).</p>
7.	<p>Zapoznanie z podstawowymi założeniami życia społecznego Liceum</p>	<p>a. typowanie do nagród i podziękowań za naukę, pracę społeczną oraz za osiągnięcia w olimpiadach, konkursach i zawodach sportowych,</p> <p>b. zapoznanie z planami organizacji szkolnych, sprawozdania z ich realizacji,</p> <p>c. nowelizacje regulaminów szkolnych,</p> <p>d. analiza respektowania Statutu i regulaminów szkolnych,</p> <p>e. opieka nad Szkolną Izbą Tradycji i wzbogacanie jej zbiorów,</p> <p>f. udział młodzieży w organizacji Jubileuszy Szkoły</p>

		oraz Zjazdów Absolwentów, g. zachęcanie rodziców do aktywnego udziału we wszelkich formach życia Liceum, np. udział w apelach i uroczystościach szkolnych itp.
--	--	---

OBSZAR ROZWOJU INTELEKTUALNEGO I MORALNEGO

1.	Kształtowanie postaw moralnych i właściwej hierarchii wartości	<ul style="list-style-type: none"> a. działalność młodzieży w Wolontariacie Szkolnym, b. udział uczniów w spotkaniach Grupy Wsparcia Rówieśniczego, c. stwarzanie możliwości rozwijania zainteresowań uczniów w ramach pozalekcyjnych kół zainteresowań, d. działalność różnych instytucji młodzieżowych: samorządu szkolnego i klasowego, wolontariatu, radiowęzła itp., e. możliwość udziału w pracach biblioteki szkolnej w charakterze asystenta bibliotecznego, f. rozwijanie zainteresowań sztuką w Szkolnym Kole Teatralnym, w Chórze „Lutnia”, w radiowęzle i innych zajęciach o charakterze artystycznym organizowanych w szkole, g. organizowanie przeglądów twórczości uczniowskiej, h. organizacja kiermaszy charytatywnych, i. organizacja zajęć sportowych w formie SKS oraz rozgrywek międzyklasowych np. z okazji Dnia Wiosny.
2.	Kształtowanie postaw religijnych	<ul style="list-style-type: none"> a. ukazywanie w świetle Dekalogu i Ewangelii wartości życia indywidualnego i społecznego z podkreśleniem związku między wiarą, kulturą i życiem, b. wychowanie uczniów w duchu tolerancji, rzetelności i odpowiedzialności za siebie i innych, w szacunku do osoby ludzkiej z wolą przekształcenia istniejącej rzeczywistości, aby uczynić ją lepszą i bardziej ludzką, c. oddawanie czci i szacunku symbolom religijnym i narodowym, czerpanie wzorów zachowań z dziedzictwa wiary i kultury, bogactwa i piękna poezji i literatury oraz wzorców osobowych ludzi o szczególnym autorytecie moralnym, d. uczestniczenie przez uczniów w corocznych rekolekcjach wielkopostnych, we mszach św. na rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego oraz wyjazdach do miejsc kultu religijnego, e. coroczna pielgrzymka maturzystów wraz z wychowawcami klas trzecich.
3.	Troska o kulturę życia codziennego, kształtowanie nawyków dobrego zachowania i właściwego	<ul style="list-style-type: none"> a. przygotowanie lekcji wychowawczych nt. zasad dobrego zachowania się, b. zwracanie bieżącej uwagi na kulturę osobistą uczniów i stosowanie form grzecznościowych, wybory „Osobowości kulturalnych” w klasach, c. organizowanie samopomocy koleżeńskiej w klasach i internacie (szczególnie uczniom mającym trudności w nauce),

	<p>wykorzystania czasu wolnego</p>	<p>d. organizacja dyskotek szkolnych, dyskotek półmetkowych i balów studniówkowych, e. organizowanie wieczorków, biwaków i innych form rozrywkowo-wypoczynkowych, f. organizowanie akcji i happeningów promujących życzliwość, tolerancję i pozytywne nastawienie do drugiego człowieka (min. Szkolny Dzień bez Przemocy), g. organizowanie pozalekcyjnych kół zainteresowań, h. objęcie budynków i terenu szkolnego nadzorem kamer CCTV w celu zapewnienia bezpiecznych warunków wychowania i opieki. Zapisy z monitoringu wizyjnego mogą być wykorzystywane w przypadku zaistnienia sytuacji zagrażającej bezpieczeństwu, naruszającej zasady zachowania określone w dokumentach szkolnych i przepisach prawa. Materiał może stanowić dowód w sprawie i może być podstawą do podjęcia działań wynikających z zapisów statutu szkoły i przepisów prawa.</p>
<p>4.</p>	<p>Promowanie udziału młodzieży w kulturze</p>	<p>a. organizacja części artystycznych apeli i uroczystości związanych z aktualnymi rocznicami świąt państwowych i szkolnych, b. praca nad atrakcyjnymi formami życia kulturalnego Liceum, c. organizowanie konkursów literackich, recytatorskich i czytelniczych, d. umuzykalnianie młodzieży poprzez pracę uczniów w chórze szkolnym „Lutnia” i szkolnych zespołach wokально-muzycznych, e. udział uczniów w koncertach zespołów muzycznych, występach zespołów folklorystycznych, f. propagowanie różnorodnych gatunków muzycznych poprzez radiowęzeł szkolny, g. organizowanie przez Samorząd Uczniowski współzawodnictwa klas, h. organizowanie spotkań z ciekawymi ludźmi (min. z pisarzami, muzykami, aktorami), i. redagowanie szkolnej gazetki „TAK”, j. udział w szkolnych kołach pozalekcyjnych o charakterze artystycznym, k. wyjazdy klasowe i grupowe do teatrów i kin na przedstawienia teatralne, seanse filmowe i koncerty, l. organizowanie przedstawień teatralnych przez młodzież (m.in. przez Szkolne Koło Teatralne), m. współpraca z Łukowskim Ośrodkiem Kultury, kinem „Łuków” i Muzeum Regionalnym w Łukowie, n. udział uczniów w Dniach Łukowa, o. kontakty kulturalne z młodzieżą z Niemiec, Łotwy i Białorusi (poprzez współpracę z tamtejszymi szkołami).</p>

OBSZAR ROZWOJU FIZYCZNEGO I PSYCHICZNEGO

1.	Promowanie zdrowego trybu życia poprzez kulturę fizyczną i sport	<ul style="list-style-type: none"> a. propagowanie sportu poprzez różnego rodzaju formy współzawodnictwa sportowego, takie jak: rozgrywki międzyszkolne, rozgrywki międzyklasowe, mecze okolicznościowe w różnych dyscyplinach, np. mecz piłki koszykowej Absolwenci – Maturzyści, mecze nauczyciele – uczniowie itp., b. rozwijanie zainteresowań i prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych, c. uczestnictwo młodzieży w zajęciach pływania na pływalni „Delfinek”, d. organizacja obozów turystyczno-sportowych, e. udział uczniów w rajdach i biwakach, f. udział i organizacja Turniejów Międzynarodowych w piłce siatkowej.
2.	Kształtowanie postaw prozdrowotnych	<ul style="list-style-type: none"> a. dbałość o wygląd zewnętrzny uczniów, b. dbałość o higienę pomieszczeń, zwłaszcza sanitariatów, c. pogadanki na tematy przyczyn powstawania chorób, d. zapewnianie uczniom podstawowej opieki medycznej, e. zaopatrywanie apteczek w środki opatrunkowe i leki, f. troska o właściwą postawę ciała na lekcji, g. prowadzenie akcji promujących zdrowy tryb życia, h. informowanie uczniów na lekcjach o zasadach prawidłowego odżywiania się, i. profilaktyczna akcja informacyjna nt. chorób cywilizacyjnych, j. coroczne zbiórki pieniędzy na Polski Czerwony Krzyż, k. organizacja obiadów dla uczniów najuboższych, l. systematyczna realizacja działań profilaktycznych, promujących styl życia wolny od nikotyny, alkoholu i substancji psychoaktywnych, m. organizowanie spektakli, koncertów profilaktycznych, happeningów, inscenizacji oraz imprez edukacyjnych i profilaktycznych o tematyce antyalkoholowej, antynarkotykowej i przeciw innym zagrożeniom, n. włączanie się w ogólnopolskie akcje i kampanie społeczne, np.: „Dzień bez papierosa”, „Światowy Dzień Walki z AIDS”, „Sprzątanie Świata”, „Dzień Ziemi”; „Dzień Bezpiecznego Internetu”, „Światowy Dzień Życzliwości”.

3.	Dbanie o higienę procesu nauczania	<p>a. eliminowanie sytuacji stresowych przez np. dwutygodniowy okres adaptacji w klasach pierwszych,</p> <p>b. stosowanie jasnych kryteriów oceniania i wymagań zgodnych z wewnątrzszkolnymi zasadami oceniania,</p> <p>c. optymalizacja w konstruowaniu tygodniowego podziału zajęć,</p> <p>d. współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Łukowie w celu optymalizacji procesów nauczania i umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych,</p> <p>e. preorientacja zawodowa – pomoc uczniom w wyborze dalszych kierunków kształcenia, organizowanie spotkań z pracownikami i studentami wyższych uczelni, prowadzenie gazetki z ofertami dalszego kształcenia.</p>
4.	Rozwijanie zainteresowań	<p>a. organizowanie wystaw plastycznych, fotograficznych najzdolniejszych uczniów, absolwentów i nauczycieli,</p> <p>b. organizowanie konkursów plastycznych, literackich (m.in. konkurs na plakat profilaktyczny, konkurs na opowiadanie itp.),</p> <p>c. przygotowywanie przez uczniów dekoracji związanych z uroczystościami i imprezami szkolnymi.</p>
5.	Działania wspierające funkcjonowanie rodziny	<p>a. diagnozowanie sytuacji materialno-bytowej uczniów,</p> <p>b. współpraca z instytucjami: MOPS, GOPS, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Specjalistyczny Ośrodek Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej, Sąd Rodzinny, Kuratorzy Rodzinni, Policja,</p> <p>c. pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i osobistych, indywidualne rozmowy z uczniami i rodzicami,</p> <p>d. udostępnianie uczniom i rodzicom adresów instytucji niosących specjalistyczną pomoc i wsparcie.</p>

IX. DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE

Działania profilaktyczne podejmowane w szkole mają za zadanie:

- wspieranie wszystkich uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia, ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich substancji psychoaktywnych (profilaktyka uniwersalna),
- wspieranie uczniów, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażenia na wystąpienie zachowań ryzykownych (profilaktyka selektywna),
- wspieranie uczniów, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków psychoaktywnych (profilaktyka wskazująca).

Lp.	Zadania szkoły	Formy i sposób realizacji
1.	Wspieranie młodzieży, ich rodziców i nauczycieli	a. dostarczanie rzetelnych i aktualnych informacji na temat zagrożeń cywilizacyjnych i społecznych, zaburzeń zachowania oraz rozwiązywania

	w rozwiązywaniu problemów osobistych i szkolnych	<p>problemów,</p> <p>b. podejmowanie działań w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej,</p> <p>c. wzmacnianie zainteresowania nauką szkolną, systematycznym uczestnictwem w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,</p> <p>d. udostępnianie uczniom i rodzicom adresów instytucji świadczących specjalistyczną pomoc i wsparcie terapeutyczne,</p> <p>e. wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i rodziców, poszerzenie wiedzy na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego młodzieży, rozpoznawania objawów używania środków i substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach.</p>
2.	Podejmowanie działań sprzyjających zapewnieniu bezpieczeństwa	<p>a. przestrzeganie zasad bezpieczeństwa zawartych w przepisach ogólnych (Przepisy BHP) oraz w Statucie Szkoły,</p> <p>b. integrowanie zespołu klasowego, tworzenie pozytywnego klimatu emocjonalnego w grupie,</p> <p>c. eliminowanie niewłaściwych zachowań uczniów oraz przejawów agresji i przemocy,</p> <p>d. uczenie efektywnych sposobów radzenia sobie ze stresem, napięciem emocjonalnym, konstruktywnego rozwiązywania konfliktów i reagowania w sytuacjach trudnych,</p> <p>e. doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowanie podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami,</p> <p>f. przekazywanie informacji na temat konsekwencji wynikających z nieprzestrzegania przepisów prawa,</p> <p>g. informowanie uczniów i rodziców o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i metodach współpracy szkoły z Policją w sytuacjach zagrożenia.</p>
3.	Kontynuowanie działań promujących zdrowy styl życia, dbałość o zdrowie psychiczne i fizyczne	<p>a. uświadamianie zagrożeń związanych z nałogami i uzależnieniami od substancji psychoaktywnych,</p> <p>b. minimalizowanie niewłaściwych zachowań uczniów (palenie papierosów, picie alkoholu, zażywanie substancji psychoaktywnych),</p> <p>c. uświadamianie zagrożeń uzależnieniami behawioralnymi (korzystanie z Internetu, kompulsywne zakupy, uczestnictwo w grach hazardowych, granie w gry komputerowe itp.),</p> <p>d. wspieranie i pomoc uczniom w rozwiązywaniu problemów emocjonalnych, związanych z funkcjonowaniem w społeczeństwie (w grupie rówieśniczej, w klasie, w szkole, w rodzinie),</p> <p>e. promocja zasad zdrowego odżywiania i spędzania</p>

		<p>czasu wolnego, aktywności fizycznej, higieny, także higieny pracy umysłowej, dostarczanie wiedzy na temat zagrożeń cywilizacyjnych i skutecznej profilaktyki,</p> <p>f. wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych.</p>
4.	<p>Doskonalenie umiejętności porozumiewania się z otoczeniem i doskonalenie kompetencji w rozwiązywaniu sytuacji konfliktowych oraz dostarczenie wiedzy o sposobach reagowania w sytuacjach kryzysowych</p>	<p>a. doskonalenie umiejętności komunikacji interpersonalnej,</p> <p>b. pomoc w określaniu i nazywaniu uczuć, stanów psychicznych i radzeniu sobie ze stresem,</p> <p>c. rozwijanie empatii,</p> <p>d. wdrażanie postaw asertywnych (szczególnie wobec zagrożeń cywilizacyjnych i społecznych),</p> <p>e. kształtowanie krytycznego myślenia i wspieranie uczniów w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,</p> <p>f. nabywanie kompetencji mediacyjnych jako sposobu rozwiązywania konfliktów.</p>
5.	<p>Stwarzanie możliwości do wzmacniania poczucia własnej wartości i budowania adekwatnej samooceny uczniów:</p>	<p>a. wzmacnianie pozytywnych relacji w grupie, w środowisku szkolnym i z osobami dorosłymi,</p> <p>b. dostosowywanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i możliwości psychofizycznych uczniów,</p> <p>c. uczenie współpracy i podejmowania inicjatyw na rzecz pracy zespołowej,</p> <p>d. pomoc w samopoznaniu, samoocenie, odkrywaniu własnych możliwości, predyspozycji, talentów i ich twórczym wykorzystaniu,</p> <p>e. rozwijanie umiejętności akceptacji siebie,</p> <p>f. doskonalenie umiejętności podejmowania właściwych decyzji i dokonywania życiowych wyborów.</p>

X. SPOSOBY REALIZACJI ZADAŃ PROGRAMU WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNEGO

Zadania programu wychowawczo-profilaktycznego realizowane są poprzez:

1. zajęcia psychoedukacyjne i wychowawcze dla uczniów,
2. zajęcia warsztatowe dla uczniów, rodziców i nauczycieli,
3. koła zainteresowań, artystycznych, sportowych i innych,
4. rekomendowane programy profilaktyczne,
5. stosowanie aktywnych metod pracy na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych (interaktywne wykłady, psychodramy, ćwiczenia, treningi interpersonalne, projekty, warsztaty, debaty),
6. ankiety dla uczniów, rodziców i nauczycieli,
7. obserwowanie adaptacji uczniów klas pierwszych; samopoczucia uczniów w grupie, klasie, szkole,

8. warsztaty i szkolenia dla uczniów, rodziców i nauczycieli organizowane przez instytucje wspierające Liceum,
9. doskonalenie zawodowe nauczycieli w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej,
10. włączanie się w ogólnopolskie akcje i kampanie społeczne np.: „Dzień bez papierosa”, „Światowy Dzień Walki z AIDS”, „Sprzątanie Świata”, „Dzień Ziemi”; „Dzień Bezpiecznego Internetu”, „Światowy Dzień Życzliwości”,
11. spektakle, koncerty profilaktyczne, happeningi, inscenizacje oraz imprezy edukacyjne i profilaktyczne o tematyce antyalkoholowej, antynarkotykowej i przeciw innym zagrożeniom,
12. konkursy promujące zdrowy styl życia, olimpiady i zawody sportowe,
13. organizowanie wycieczek i wyjazdów,
14. organizowanie konkursów, olimpiad i zawodów sportowych,
15. badania kontrolne i szczepienia.

XI. INSTYTUCJE WSPIERAJĄCE SZKOŁĘ W DZIAŁANIACH WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNYCH

1. Starostwo Powiatowe w Łukowie,
2. Kuratorium Oświaty w Lublinie,
3. Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna,
4. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
5. Komenda Powiatowa Policji,
6. Państwowa Straż Pożarna,
7. Media lokalne,
8. Sanepid,
9. SP ZOZ w Łukowie,
10. Domy Opieki Społecznej,
11. Domy Dziecka,
12. ŁOK,
13. Parafia Podwyższenia Św. Krzyża.

XII. PROCEDURY STOSOWANE W SYTUACJACH NIEWŁAŚCIWEGO ZACHOWANIA SIĘ UCZNIÓW

1. Procedura postępowania w sytuacji zagrożenia dzieci i młodzieży demoralizacją (papierosy, alkohol, narkotyki),
2. Procedura postępowania w sytuacji agresywnego zachowania ucznia (nieletniego sprawcy przemocy),
3. Procedura postępowania w sytuacji agresji ucznia wobec nauczyciela,
4. Procedura postępowania w sytuacji uzyskania informacji o popełnieniu na terenie szkoły przestępstwa ściganego z urzędu,
5. Procedura postępowania w sytuacji ujawnienia przestępstwa na terenie szkoły ściganego na wniosek pokrzywdzonego.

XIII. WYKAZ STAŁYCH ŚWIĄT I UROCZYSTOŚCI SZKOLNYCH

- uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego,
- ślubowanie klas pierwszych,

- Dzień Edukacji Narodowej,
- Narodowe Święto Niepodległości,
- studniówka,
- Święto Patrona Szkoły,
- pożegnanie abiturientów,
- szkolne obchody rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja,
- zakończenie roku szkolnego.

Szczegółowy terminarz uroczystości szkolnych na bieżący rok szkolny w załączniku.

XIV. OSIĄGNIĘCIA I EFEKTY PROGRAMU ORAZ OCZEKIWANE POSTAWY UCZNIÓW

1. Utrzymanie wizerunku szkoły przyjaznej i bezpiecznej;
2. Poprawa frekwencji uczniów na lekcjach;
3. Właściwe zachowanie uczniów wobec kolegów i dorosłych, zminimalizowanie zjawiska agresji w szkole (w tym agresji słownej i wulgaryzmów);
4. Wzrost świadomości i wiedzy uczniów na temat negatywnych skutków palenia papierosów, picia alkoholu i eksperymentowania ze środkami zmieniającymi świadomość (w tym używania aplikatorów typu e-papieros);
5. Zwiększenie wiedzy i umiejętności nauczycieli w zakresie stosowania różnorodnych metod pracy oraz form pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
6. Stosowanie przez wszystkich pracowników szkoły jednolitych procedur w celu szybkiej i adekwatnej interwencji;
7. Stworzenie warunków dla uczniów i rodziców do korzystania z pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole oraz pomoc w uzyskaniu wsparcia instytucji profesjonalnych;
8. Zbudowanie (utrzymanie) przyjaznych relacji pomiędzy uczniami i ich rówieśnikami oraz uczniami a osobami dorosłymi;
9. Umiejętność porozumiewania się i utrzymywania dobrych relacji z innymi ludźmi;
10. Wyposażenie uczniów w wiedzę i umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych, podejmowania odpowiedzialnych decyzji z punktu widzenia wyboru przyszłej drogi życiowej, przestrzegania prawa, zdrowia fizycznego i psychicznego oraz bezpieczeństwa osobistego;
11. Sprawne funkcjonowanie uczniów w życiu osobistym i społecznym;
12. Ukształtowanie postaw społecznie pożądaných, nastawionych na współdziałanie i szacunek do drugiego człowieka oraz umiejętność wspierania innych;
13. Zdiagnozowanie szkolnych potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
14. Stworzenie warunków do indywidualnego rozwoju uzdolnień i zainteresowań uczniów, poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych;
15. Wykształcenie u uczniów umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych i kryzysowych;
16. Wykształcenie umiejętności odmowy asertywnej i radzenie sobie z presją grupy i środowiska;
17. Organizowanie i aktywne uczestnictwo w indywidualnych i zespołowych formach aktywności sportowej, rekreacyjnej i turystycznej;
18. Stosowanie różnorodnych form relaksu po pracy umysłowej i fizycznej;
19. Znajomość zasad postępowania w przypadku zagrożeń;
20. Umiejętność udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym w stanach zagrażających życiu i zdrowiu człowieka;

21. Znajomość głównych czynników sprzyjających i zagrażających zdrowiu człowieka oraz przyczyn najczęstszych zaburzeń i chorób.

XV. EWALUACJA SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNEGO

1. Ewaluacja Programu ma na celu wskazanie, czy podjęte działania są skuteczne i osiągnięty jest efekt w postaci prawidłowego rozwoju psychospołecznego i fizycznego uczniów.
2. Ocena efektów i skuteczności podejmowanych działań w ramach Programu będzie dokonywana poprzez:
 - badania ankietowe uczniów, rodziców, nauczycieli,
 - rozmowy i wywiady z uczniami, rodzicami i nauczycielami,
 - obserwacje zachowań uczniów,
 - semestralne analizy wyników nauczania i frekwencji,
 - semestralne i całoroczne sprawozdania z pracy nauczycieli i zespołów przedmiotowych,
 - semestralne sprawozdania z pracy wychowawczej w poszczególnych klasach,
 - dokumentacja pomocy psychologiczno - pedagogicznej udzielanej w szkole,
 - ocenę wskaźników ilościowych, takich jak np.:
 - liczba uczniów uczestniczących w programach profilaktycznych, warsztatach, happeningach itp.,
 - liczba uczniów działających w kółkach zainteresowań, artystycznych i sportowych,
 - liczba uczniów biorących udział w konkursach dotyczących profilaktyki,
 - liczba uczniów, u których stwierdzono pozytywne efekty oddziaływań profilaktycznych,
 - ocenę wskaźników jakościowych, czyli rodzaj aktywności uczniów w szkole i poza nią, np.:
 - udział uczniów w konkursach o tematyce profilaktycznej,
 - udział uczniów w zadaniach dotyczących profilaktyki, wolontariatu,
 - udział w akcjach promujących zdrowy styl życia.
3. Ewaluacja będzie dokonywana w trakcie realizacji Programu oraz po zakończeniu realizacji poszczególnych zadań.
4. Program będzie modyfikowany w zależności od aktualnych potrzeb i występujących problemów.

XVI. USTALENIA KOŃCOWE

1. Za realizację programu wychowawczo-profilaktycznego Liceum odpowiedzialni są wszyscy pracownicy szkoły.
2. Dyrektor Szkoły czuwa nad prawidłowością jego realizacji.
3. Za realizację poszczególnych zadań odpowiedzialni są nauczyciele zadeklarowani lub wyznaczeni przez dyrektora Szkoły.
4. W każdym roku szkolnym zostanie opracowany harmonogram działań zaplanowanych na dany rok szkolny w formie odrębnego załącznika i dołączony do programu.
5. Niniejszy program wychowawczo - profilaktyczny został pozytywnie zaopiniowany przez Radę Pedagogiczną I Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki w Łukowie na posiedzeniu dnia 14 września 2017 r.

6. Program został pozytywnie zaopiniowany przez Samorząd Uczniowski Szkoły dnia 19 września 2017 r.
7. Niniejszy Program został uchwalony przez Radę Rodziców I Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki w Łukowie dnia 25 września 2017 r.